

Til Folketingets
Miljø- og Planlægningsudvalg

Lovforslag om Grøn Vækst

Regeringen har den 4. marts 2011 fremsat lovforslag på Miljøministeriets ressortområde til implementering af Grøn Vækst. KL vil gerne i den forbindelse henlede Miljø- og Planlægningsudvalgets opmærksomhed til lovforslagets § 1 om beplantning af flerårige energiafgrøder, § 2 om fysisk planlægning, § 3 om 2-meter bræmmer langs vandløb og § 6 om grundvandsbeskyttelsen og betalingen herfor.

Bemærkninger vedr. grundvandsbeskyttelsen

I Danmark er der bred enighed om, at vores vandforsyning skal baseres på rent og urensset grundvand. Dette har givet sig udslag i en række initiativer fra skiftende regeringer med henblik på at sikre grundvandet mod forurening fra nitrat og sprøjtemidler.

Selv om disse initiativer har indeholdt positive tiltag, så er situationen den, at fund af pesticider i grundvandet er vedvarende højt, og at godkendte pesticider udgør en stadig stigende del af problemet.

Hvis vi skal sikre vores vandforsyning mod uønsket forurening, så er det KL's opfattelse, at fokus skal flyttes fra generelle og frivillige initiativer imod målrettede og obligatoriske tiltag.

Årets grundvandsovervågningsrapport viser et behov for at øge beskyttelsen, hvis vi ikke skal have en situation, hvor vi mister den ressource vores rene grundvand udgør, og hvor vi bliver nødt til at rense mere og mere af drikkevandet.

Lovforslagets formål er at yde en bedre beskyttelse af nærområder rundt om vandboringer ved at øge beskyttelseszonen til 25 meter rundt om den enkelte boring.

Ordningen består i kompensation til ejeren(erne) af arealet. Kompensationen på 429 kroner per vandindvindingsanlæg udbetales af

Den 18. marts 2011

Jnr 10.05.07 P19
Sagsid 000228412

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

Tlf 3370 3370
Fax 3370 3371

www.kl.dk

1/6

vandforsyningerne på baggrund af et krav, der skal fremsættes af grundejer(erne)

Efter KL's opfattelse er der lagt op til en meget tung administrativ ordning, som vandværkerne sammen med lodsejerne selv skal forvalte. Vi vurderer, at der er et misforhold mellem de meget begrænsede arealer, som beskyttes med lovforslaget, og de administrative omkostninger for kommunerne.

KL har den klare opfattelse, at udvidelsen af den allerede eksisterende 10 meters fysiske sikringszone til 25 meter bør være en offentlig, erstatningsfri regulering til gavn for almenvellet.

Udover spørgsmålet om kompensation til lodsejere, i praksis landmænd, skal det anføres, at arealerne ifølge lovforslaget ikke skal indhegnes, hvilket betyder, at det vil være praktisk talt umuligt at håndhæve de restriktioner, som landmanden bliver stillet overfor.

Hertil kommer, at der ifølge lovforslaget godt må anvendes pesticider til ikke erhvervsmæssige formål indenfor de 25 meter. Dette er yderst uhensigtsmæssigt, da det er kendt, at netop ikke erhvervsmæssig brug af pesticider udgør en særlig trussel for grundvandet på grund af forkert håndtering, dosering mv.

Den i lovforslaget fastsatte 25 meters zone kan efter KL's opfattelse alene tjene som en nødvendig ekstra sikring af mindre vandforsyninger mod direkte fysisk kontakt med sprøjteudstyr etc., mens det for store og mellemstore forsyninger vil være nødvendigt at udlægge en obligatorisk beskyttelseszone.

Denne beskyttelseszone bør efter KL's opfattelse udlægges med udgangspunkt i en kortlægning efter den eksisterende vejledning fra Miljøministeriet om Boringsnære Beskyttelsesområder, som inddrager de konkrete forhold såsom indvindingens størrelse, grundvandets strømningsveje og de herskende geologiske forhold.

KL er derfor interesseret i, at det nuværende lovforslag suppleres med en praktisk håndterbar udlægning af obligatoriske boringsnære beskyttelsesområder, således at vandforsyningerne – og forbrugerne – fremover får en forbedret beskyttelse af grundvandet og dermed sikres en forsyning af drikkevand baseret på rent grundvand.

Bemærkninger vedr. fysisk planlægning for store husdyrbrug

KL ser positivt på, at det nu bliver en integreret del af kommuneplanen, at kommunerne skal udpege områder til store husdyrbrug. Dette sikrer en helhedsvurdering, som kan medvirke til et langt mere kvalificeret

administrationsgrundlag i kommunerne vedr. deres sagsbehandling for disse husdyrbrug.

Dog ser KL gerne, at planlægningskompetencen for husdyrbrugene bliver mere gennemslagskraftig. Såfremt udpegningen for de store husdyrbrug i kommuneplanen skal danne grundlag for en høj grad af investeringssikkerhed, bør der ikke alene være tale om en positiv udpegning.

I stedet for en ren positiv udpegning, som lovforslaget lægger op til, kan et alternativ være, at kommunen i kommuneplanen får hjemmel til at differentiere udpegningen af det åbne land, således den enkelte udpegning får en direkte konsekvens for de husdyrbrug, der vælger at placere sig eller foretage en udvidelse i det pågældende område.

En differentiering kunne udmøntes på den måde, at landmanden inden for de forskellige områder var bekendt, hvilke krav, han ville blive stillet over for. Alt efter de planlægningsmæssige afvejsninger inden for områderne kunne det tænkes, at kravene kunne gradueres mellem at være restriktive, mindre restriktive og lempede.

Ved fastholdelse af en positiv udpegning, som der er lagt op til, vil planlægningen ikke få de store konsekvenser i relation til investeringssikkerheden, idet planlægningen ikke er til hinder for, at landbrug placerer sig/vælger at udvide uden for de særlige udpegede områder.

Bemærkninger vedr. fysisk planlægning for biogas

I bemærkninger er det anført, at der ”som støtte til planlægningsarbejdet er der udarbejdet et oplæg om strategisk energiplanlægning”.

Dette er efter KL's mening misvisende, da der på nuværende tidspunkt ikke er et lovmæssigt værktøj til strategisk energiplanlægning, som kan være kommunerne behjælpelig i deres planlægningsarbejde.

Det er derimod korrekt, at KL og Energistyrelsen sammen har udarbejdet et oplæg om strategisk energiplanlægning som et kommunalt værktøj til planlægning for omstillingen væk fra fossile brændsler.

Men for at oplægget kan siges at kunne hjælpe kommunerne, er der behov for en samlet koordineret indsats i form af en lovbunden opgave. Altså at kommunerne via lov pålægges at udføre den strategiske energiplanlægning. Der er flere grunde til, at dette er nødvendigt.

Hvis kommunerne skal have de nødvendige data om energi fra eksempelvis alle forsyningsvirksomhederne, så skal der tilsvarende stilles krav om det ud fra en lovbunden opgave.

Hvis kommunerne skal kunne tilrettelægge et fornuftigt samarbejde om denne opgave, så forudsætter det, at alle kommuner har opgaven.

Endelig vil en kommunal planlægning på området forudsætte udmeldinger fra staten om forudsætninger mv. for denne planlægning. Også disse, statslige udmeldinger mangler et ophæng, og det kunne skabes ved en lovgivning om, at kommunerne skal udarbejde strategiske energiplaner.

Bemærkninger vedr. plantning af flerårige energiafgrøder

Med Grøn Vækst ønsker regeringen en større satsning på energiafgrøder med henblik på biomasseproduktion. Det anser KL som positivt.

Det er imidlertid stærkt problematisk at disse afgrøder ifølge lovforslagets § 1, stk. 3 skal tillades plantet indenfor beskyttelseslinjen langs vandløb og søer. Ved henvendelser til såvel den tidligere miljøminister som Miljøministeriet har KL siden august 2009 kraftigt opfordret til, at reglerne udformes, så der ved plantning af energiafgrøder også tages hensyn til optimering af samfunds- og erhvervsøkonomi samt landskab, natur og rekreative oplevelser. Dette er med nærværende lovforslag ikke sket.

En generel lempelse af beskyttelseslinjen, som foreslået i lovens § 1, stk. 3, vil medføre 4-10 m høje bevoksninger i store dele af de naturskønne ådale og sølandskaber. Landskabet vil komme under markant forandring.

Borgernes muligheder for friluftsliv og landskabsoplevelse vil blive besværliggjort, ligesom de lovpligtige kommunalt planlagte spredningskorridorer for dyr og planter langs vandløb og søer vil blive kraftigt forringet.

KL mener, at der udgiftsneutralt kan sikres både høj biomasseproduktion og hensyn til landskab, natur og rekreative oplevelser. Derfor vil det ikke være hensigtsmæssigt med en generel lempelse af afstandskravene med henblik på dyrkning af energiafgrøder.

En udvidet lokal dispensationsmulighed vil være at foretrække – især hvis den kombineres med det planlægningsredskab, der allerede eksisterer for skovrejsning. Her har kommunerne mulighed for at klassificere det åbne land som hhv. positivt, neutralt og negativt skovrejsningsområde – ud fra vurdering af jordbund, landskab, friluftsliv etc. Den private lodsejer har mulighed for at etablere skov i alle områder – men får størst statstilskud i de positive områder.

Ved en planmæssig lokalisering af energipil kan det sikres, at

- Der dyrkes tilstrækkeligt store mængder pil i visse områder af landet, hvor der opnås synergier med fx lokal energi- og varmeproduktion - hvorved samfundsøkonomien sikres
- Lodsejere opnår større tilskud på velegnede jorder og dermed sikres investeringssikkerhed - hvorved erhvervsøkonomien sikres
- Landskab, biodiversitet og friluftsliv tilgodeses - hvorved natur- og oplevelsesøkonomien sikres.

Grøn Vækst lovens § 1, stk. 3 og 4 foreslås indsat i Naturbeskyttelseslovens § 16, hvis formål ifølge lovens vejledning er ”at sikre søer og åer som værdifulde landskabselementer og som levesteder og spredningskorridorer for plante- og dyreliv.” Lovforslaget bryder imidlertid med dette formål og årtiers national politik, lokal planlægning og lodsejerpraksis for beskyttelse af de landskabelige værdier, der er knyttet til ådalene.

Kommunerne har forsat et stort engagement i at arbejde for Grøn Væksts energi- og klimamål – men det bør ske under hensyntagen til optimering af både samfunds-, erhvervs- og naturøkonomien. KL vil således – endnu engang – opfordre til, at reglerne udformes, så loven optimerer nytten for såvel samfund som erhverv og ikke forringer landskab, natur og rekreative oplevelser.

Bemærkninger vedr. tilsyn med 2-meter bræmmerne langs vandløb

I lovudkastet foreslås det, at ministeren kan bemyndige en statslig myndighed til at udøve den kommunale vandløbsmyndigheds tilsyn med overholdelse af de dyrkningsfrie 2 m-bræmmer. Dette er tilføjet, da Fødevarerministeriet med ”Lov om randzoner” har behov for tilsyn med de nye 10 m-bræmmer.

En opsplitning af de kommunale vandløbsopgaver vil imidlertid forringe såvel tilsynet som lodsejerdialogen. Kommunens miljømedarbejdere færdes ofte langs vandløbene bl.a. ifm. vandløbsvedligeholdelsen. Kommunen har derfor meget let adgang til oplysninger om, hvad der foregår på vandløbsbræmmen, hvad enten den er 2 eller 10 meter bred. Synergien ml. tilsyn for 2- og 10-meter bræmmer kan håndteres ved at kommunen varetager 10 meter-tilsynet.

Det forekommer derfor u hensigtsmæssigt og komplicerende for lodsejerne at involvere en ny statslig myndighed (fx Plantedirektoratet) i forhold vedr. vandløb. Desuden vil tilsynene dermed ændres fra et proaktivt tilsyn på stedet til reaktive luftfotoanalyser – med de forringelser det giver for ift. lodsejere, vandløbenes vandføringsevne og vandløbsbeskyttelse. Desuden vil det vanskeliggøre kommunens opgaver som vandløbsmyndighed.

KL står gerne til rådighed med uddybende og yderligere informationer.

Med venlig hilsen

Jan Frøjborg

Peter Gorm Hansen